

Bilag C

Dato 12.02.2025

Sagsbehandler Arense Nordentoft

raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +45 5136 8879

Sagsnr. 1-50-71-19-23

Side 1

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på matr.nr. 16f Hyllested By, Hyllested i Syddjurs Kommune

A. Lovgrundlag

A.1 Natura 2000

Før Region Midtjylland giver tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens¹ § 7, skal regionen i henhold til § 6, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen² vurdere om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Denne vurdering kaldes derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering.

Vurderingen af om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område væsentligt er baseret på, om projektet kan påvirke de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan udelukkes, at det ansøgte råstofindvindingsprojekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1230 af 20/11/2024 om råstoffer.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

Væsentlighedsvurderingen og, hvis påkrævet, konsekvensvurderingen skal fremgå af myndighedens afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Region Midtjyllands konkrete Natura 2000-væsentlighedsvurdering for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit B.

A.2 Bilag IV

Tilladelse til råstofindvinding efter råstoflovens § 7, stk. 1 er omfattet af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, nr. 1 og derved forpligtelsen i habitatbekendtgørelsens § 10. Før Region Midtjylland giver tilladelse efter råstoflovens § 7, stk. 1, skal regionen således vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområder, jf. habitatbekendtgørelsen § 10.

Et yngle- eller rasteområde forstås som en samling af lokaliteter, hvor en bestand af en art yngler eller raster, og ikke som hver enkelt lokalitet eller forekomst, medmindre der ikke er økologisk sammenhæng med andre lokaliteter eller forekomster. Ofte vil de enkelte lokaliteter i et sådant "netværk" af lokaliteter, der udgør et yngle- eller rasteområde, indbyrdes supplere hinanden i at opretholde bestanden. Betydningen af de enkelte lokaliteter i netværket kan afhænge af bestandens tæthed og spredningsmuligheder.

Ved vurderingen af om et yngle- eller rasteområde beskadiges eller ødelægges, er det afgørende, om den økologiske funktionalitet kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Vurdering af, hvorvidt en bilag IV-art vil blive påvirket af et givent projekt, forudsætter blandt andet kendskab til arternes konkrete forekomst og udbredelse i det berørte område, spredningsmuligheder og økologiske sammenhænge.

Region Midtjyllands konkrete vurdering af bilag IV-arter for det ansøgte råstofindvindingsprojekt fremgår af afsnit C.

B. Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 48 Stubbe Sø omfattende habitatområde H44. Natura 2000-området er beliggende ca. 3,4 km syd for projektområdet.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området fremgår af nedenstående tabel³.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 44		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkege-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Natura 2000-området er, jf. Natura 2000-planen og seneste basisanalyse (2022-2027), specielt udpeget for at beskytte selve Stubbe Sø og de naturværdier, der knytter sig hertil, herunder odder og damflagermus. Området rummer større arealer med elle- og askeskov og surt overdrev, samt rigkær og tidvis våd eng, der ikke er arealmæssigt dominerende, men indeholder forekomster af god naturmæssig værdi³.

Miljøpåvirkninger som følge af indvinding af råstoffer på land er som regel forholdsvis lokale. Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der i forbindelse med den ansøgte råstofindvinding foretages vanding af materialeoplæg, interne køreveje og adgangsvej for at begrænse støvgener. Der etableres jordvolde mod nærmeste bebyggelse samt mod syd/sydpøst for at begrænse støvgener. Der indvindes ikke råstoffer under grundvandsspejlet eller vand til grusvask. Den ansøgte indvinding af råstoffer over grundvandsspejlet vil ikke påvirke hydrologien i området, da regnvand fortsat uhindret vil kunne nedsive og der ikke vil blive indvundet eller afledt vand fra i forbindelse med råstofindvindingen. Dermed vil råstofindvindingen heller ikke påvirke hydrologien inden for Natura 2000-området. Med de planlagte tiltag vurderer regionen, at potentielle påvirkninger fra den ansøgte råstofindvinding vil være meget begrænsede og kun påvirke de helt nære arealer omkring det ansøgte areal.

³ Natura 2000-planlægning 2022-2027 (mst.dk)

Habitatnaturtyper

Der er ingen risiko for påvirkning af Natura 2000-områdets habitatnaturtyper. Dette begrundes med afstanden til habitatnaturtyperne samt det, at der ikke indvindes under grundvandet eller indvindes vand til grusvask. Der er ligeledes ingen søer eller vandløb i nærheden af det ansøgte areal, der kan blive påvirket af projektet, eller som har hydrologisk forbindelse til habitatnaturtyperne på udpegningsgrundlaget.

Habitatarter

Odder (1355) og damflagermus (1318) er på udpegningsgrundlaget for N48. Der er foretaget opslag på Arter.dk⁴ og Naturbasen.dk⁵. Kun kvalitetssikrede registreringer er medtaget. Registreringer ældre end 10 år er ikke medtaget.

Der er ingen registrering af odder eller damflagermus inden for eller i nærheden af det ansøgte areal.

Nærmeste registrering af odder er 1,2 km mod vest på en intensivt dyrket mark. Da der ikke er egnede levesteder for odder i nærheden af observationen eller åbenlyse spredningskorridorer, er indberetter (Dansk Jægerforbund) blevet kontaktet. Da Dansk Jægerforbunds datasæt er sløret, når de vises på Arter.dk, er lokaliteten for registreringen ikke retvisende, og observationen er i realiteten sket vest for Stubbe sø syd for det ansøgte areal (korrespondance med Dansk Jægerforbund). Nærmeste registrering af odder er således omkring 4 km mod syd i tilknytning til Stubbe sø, hvor der er talrige observationer af odder.

Odder kan findes i alle akvatiske miljøer, hvor der er føderessource, lav forstyrrelsesgrad og gode skjulemuligheder. Odderen lever i tilknytning til både stillestående og rindende vand, salt- og ferskvand. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulmuligheder i form af vegetation, er oplagte levesteder.

Odder er en meget mobil art med et stort spredningspotentiale. Dog er odderen afhængig af sammenhæng mellem vandløb og våde naturtyper for at kunne sprede sig over større afstande i landskabet.

Der er ingen spredningskorridorer mellem odderens egnede levesteder inden for Natura 2000-området mod syd og det ansøgte areal. Region Midtjylland vurderer, at omkringliggende søer ikke er egnede som yngle- eller rasteområder for odder på grund af søernes størrelse (315-650 m²), dybde (omkring 0,5-1,5 m dybe) og placering i et intensivt dyrket landskab. Der løber et beskyttet

⁴ Arter.dk - Fundsøgning, opslag d. 02/12/2024

⁵ Naturbasen.dk – Fundsøgning (licens E24/2023), opslag d. 02/12/2024

vandløb 400 m mod nordøst. Vandløbet har karakter af en grøft, og regionen vurderer derfor, at vandløbet ligeledes ikke er egnet som yngle- eller rasteområde for odder. Der er således ingen egnede yngle- og rasteområder for odder inden for eller i nærheden af det ansøgte areal. Som tidligere redegjort er der ingen risiko for påvirkning af våde naturtyper omkring det ansøgte areal, da der ikke indvindes under grundvandet eller indvindes vand til grusvask. Regionen vurderer derfor, at der ikke er noget risiko for påvirkning af odder på udpegningsgrundlaget for N48.

Nærmeste registrering af damflagermus er 5 km mod sydøst.

Dagkvarterer for damflagermus findes i huse og sjældnere i træer med hulheder. Ynglekolonierne ligger oftest i nærheden af gode fourageringsområder over større søer, åer, fjorde, sunde og vådområder. Damflagermus overvintrer i underjordiske rastesteder, fx kalkgruber, bunkere, iskældre eller lign. Damflagermusens foretrukne jagthabitater er åbne vandflader på større søer og åer samt brakvandområder i fjorde, sunde og vige. Her jager de ofte ret langt ude over vandet.

Der er ingen bygninger eller træer inden for det ansøgte areal. Langs den østlige afgrænsning af det ansøgte areal løber et læbælte, hvor der står enkelte større træer af ældre alder. Træerne fældes ikke. Som beskrevet ovenfor, ligger damflagermusens yngle- og rasteområder typisk i tilknytning til gode fourageringsområder over større søer, åer, fjorde, sunde og vådområder. Da der er ingen af disse strukturer i nærheden af læbæltet, vurderer regionen, at træerne i læbæltet ikke udgør egnede yngleområder for damflagermus eller at flagermus fouragerer i området. På baggrund af ovenstående vurderer regionen, at der ikke er risiko for påvirkning af damflagermus på udpegningsgrundlaget for N48.

Kumulation

Det ansøgte areal ligger i et område, der er præget af råstofindvinding. Der er i øjeblikket tre aktive råstofgrave mod syd, sydøst og øst henholdsvis 500 m, 1,4 km og 1 km fra det ansøgte areal. Derudover har regionen modtaget endnu en ansøgning om erhvervsmæssig råstofindvinding umiddelbart syd for det ansøgte areal. 1,2 km mod nord er der vedtaget lokalplan nr. 440 for et område til solenergianlæg. 300 m mod syd er der udpeget støjbelastede arealer i tilknytning til Tirstrup lufthavn.

Som tidligere beskrevet er miljøpåvirkninger som følge af indvinding af råstoffer på land som regel forholdsvis lokale og påvirker kun de helt nære omgivelser. Da regionen vurderer, at der ikke er nogen risiko for påvirkning af Natura 2000-området, vurderer regionen

ligeledes, at der ikke er noget risiko for påvirkning i kumulation med andre planer eller projekter i området.

Øvrige Natura 2000-områder er beliggende længere fra det ansøgte areal end N48. Regionen vurderer på baggrund af ovenstående vurderinger samt afstanden, at der ikke er risiko for påvirkning af øvrige Natura 2000-områder.

Region Midtjylland vurderer samlet, at det ansøgte råstofvindingsprojekt ikke vil påvirke Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger eller udpegningsgrundlag. Region Midtjylland finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af påvirkninger på Natura 2000-området, jf. habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2.

C. Bilag IV-artsvurdering

Baseret på "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV"⁶, "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus"⁷ samt NOVANAS artsregistreringer⁸ er det sandsynligt, at følgende arter kan forekomme i projektområdet: Odder, flere arter af flagermus, stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø og markfirben.

Region Midtjylland har foretaget opslag på Naturdata⁹, Arter.dk¹⁰ og Naturbasen.dk¹¹. Kun kvalitetssikrede registreringer er medtaget. Registreringer ældre end 10 år er ikke medtaget.

Odder

Nærmeste registrering af odder er omkring 4 km mod syd i tilknytning til Stubbe sø, hvor der er talrige observationer af odder.

Odder kan findes i alle akvatiske miljøer, hvor der er føderessource, lav forstyrrelsesgrad og gode skjulemuligheder. Odderen lever i tilknytning til både stillestående og rindende vand, salt- og ferskvand. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulmuligheder i form af vegetation, er oplagte levesteder.

⁶ Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Aarhus Universitet, DCE, Videnskabelig rapport nr. 520

⁷ Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus, Aarhus Universitet, DCE, Videnskabelig rapport nr. 603

⁸ [NOVANA Arter \(au.dk\)](https://www.novana.dk/arter)

⁹ Naturdata - Danmarks Miljøportal (miljoeportal.dk), opslag d. 10/12/2024

¹⁰ Arter.dk - Fundsøgning, opslag d. 02/12/2024

¹¹ Naturbasen.dk – Fundsøgning (licens E24/2023), opslag d. 02/12/2024

Der er flere § 3-beskyttede søer omkring det ansøgte areal samt et beskyttet vandløb 350 m mod øst. Region Midtjylland vurderer, at omkringliggende søer ikke er egnede som yngle- eller rasteområder for odder på grund af søernes størrelse, dybde (omkring 0,5-1,5 m dybe) og placering i et intensivt dyrket landskab. Vandløbet har karakter af en grøft, og regionen vurderer derfor, at vandløbet ligeledes ikke er egnet som yngle- eller rasteområde for odder. Som tidligere redegjort er der ingen risiko for påvirkning af våde naturtyper omkring det ansøgte areal, da der ikke indvindes under grundvandet eller indvindes vand til grusvask. Regionen vurderer dermed, at der ikke findes egnede yngle- og rasteområder for odder i eller omkring det ansøgte areal, der kan blive ødelagt eller beskadiget af indvindingen.

Flagermus

Nærmeste registrering af flagermus er dværg- og sydflagermus/skimmelflagermus omkring 1,7 km mod nordvest. Der er flere registreringer af flagermus særligt i tilknytning til Nørresø, som ligger mere end 5 km mod øst, og Stubbe Sø, som ligger mere end 4 km mod syd.

Flagermus er primært tilknyttet skovområder med ældre løvtræer eller ældre huse/bygninger, som indeholder hulheder, hulrum eller sprækker.

Der er ingen bygninger eller træer inden for det ansøgte areal. Langs den østlige afgrænsning af det ansøgte areal løber et læbælte, hvor der står enkelte større træer af ældre alder. Træerne fældes ikke. Da læbæltet står alene/fragmenteret i landskabet, vurderer regionen, at læbæltet ikke fungerer som en ledelinje for flagermus.

Det, der først og fremmest bestemmer flagermusenes forekomst i landskabet, er tilstedeværelsen af de rigtige jagtområder. Det skal være områder, der byder på et rigeligt udbud af byttedyr i form af insekter, og insekterne skal optræde på en sådan måde, at flagermusene er i stand til at fange dem. Til en vis grad deler de forskellige flagermusarter luftrummet, og dermed insekterne, mellem sig. De fleste flagermusarter jager i nærheden af løvtræer eller løv- eller blandingsskov. Et fåtal jager inde i tæt skov, flertallet derimod langs skovkanter, i lysninger, i åben gammel skov (fx græsnings-skov), omkring enkeltstående løvtræer, osv. Parkagtige områder, fx omkring slotte og herregårde med mange gamle træer, store bygninger, søer, løvskov eller blandet skov og græsningsarealer, kan være "hot spots" med 6-10 arter. Andre arter jager primært over søer og større vandløb.

Regionen vurderer, at der ikke er egnede jagtområder i tilknytning til læbæltet. Regionen vurderer dermed, at træerne i læbæltet ikke

udgør egnede yngle- og rasteområder for flagermus. Dertil er der flere egnede områder omkring det ansøgte areal, der både rummer egnede yngle- og rasteområder for flagermus i tilknytning til egnede jagtområde. Det drejer sig især om Hestehave mod nord, Nørresø mod øst samt hele plantageområdet omkring Stubbe sø og Natura 2000-området mod syd. Dette bekræftes ligeledes af registreringer af flagermus i netop disse områder på Arter.dk og Naturbasen.dk.

Padder

Nærmeste registrering af stor vandsalamander er 1,6 km mod nordøst, nærmeste registrering af spidssnudet frø og løgfrø er mere end 5 km mod sydvest. Øvrige padder er registreret mere end 10 km fra det ansøgte areal.

Stor vandsalamander både yngler og raster i vandhuller af meget forskellige størrelser og typer. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. De foretrukne rasteområder på land er især i skovområder tæt på vandhullet, under stammer med råddent træ, sten, døde blade og i musehuller.

Størstedelen af bestanden opsøger rasteområder samt koloniserer nye vandhuller inden for få hundreder meter fra deres yngleområder.

Spidssnudet frø er en af de danske paddearter, der kan findes i den største variation af naturtyper. Arten yngler i mange typer af vandhuller, men især i vandhuller i enge, moser og klitheder. Spidssnudet frø kan findes rastende på både næringsfattige og næringsrige lokaliteter, enge og moser, fugtige heder, tørre heder, strandenge, græsmarker eller fugtige løvskove, og ældre naturskovsagtige, fugtige, lysåbne nåleskove. Spidssnudet frø bruger ofte huller i jorden, som skjulested. Størstedelen af bestanden opsøger rasteområder samt koloniserer nye vandhuller inden for få hundreder meter fra deres yngleområder.

Løgfrøen yngler i et bredt spektrum af vandhuller og vandsamlinger lige fra helt små vandhuller til søer og moser på flere hektar og fra lavvandede, tidvise oversvømmelser og vandhuller, til permanente vandhuller og søer. Arten raster og fouragerer i områder med sandede, næringsfattige bakker og lysåbne, tørre, soleksponerede skrånninger og skrænter, udyrkede skel, jorddiger, levende hegn og mindre krat. Raste- og fourageringsområderne kan også være både udyrkede og dyrkede arealer med løs, sandet jord, som eksempelvis kartoffelmarker, men uden mekanisk jordbehandling. Løgfrø vandrer generelt ikke mange meter fra deres yngleområde.

Der er ingen egnede yngle- og rasteområder for stor vandsalamander, spidssnudet frø eller løgfrø inden for det ansøgte areal. Nærmeste potentielle yngle- og rasteområde for arterne er en

§ 3-beskyttet sø samt skovbeplantning umiddelbart øst for det ansøgte areal på matr.nr. 5h, 4f og 3e Ørup By, Rosmus. Søen er opstået i forbindelse med tidligere råstofindvinding på arealet i perioden før 1995, og fra 2000'erne tilplantes arealet med skov. Kommunale besigtigelser fra 2011 dokumenterer, at der har været talrig forekomst af stor vandsalamander i vandhullet.

Som tidligere redegjort for er der ingen risiko for fysisk påvirkning af våde naturtyper omkring det ansøgte areal, da der ikke indvindes under grundvandet eller indvindes vand til grusvask. Da det ansøgte areal er en intensiv dyrket landbrugsmark (primært vårbyg og rajgræs¹²) vurderer regionen, at det ansøgte areal ikke udgør et rasteområde for nogen af arterne. Regionen vurderer, at særligt beplantningen på matr. 5h kan være egnet som rasteområde for stor vandsalamander og i mindre grad spidssnudet frø og løgfrø, såfremt arterne yngler i søen. Da især løgfrø har en meget begrænset spredningsevne, samt at nærmeste registrering er mere end 5 km væk, vurderer regionen, at det er usandsynligt, at løgfrø har yngle- eller rasteområde i nærheden af det ansøgte areal. Regionen vurderer, at hverken yngle- eller rasteområder for stor vandsalamander, spidssnudet frø eller løgfrø vil blive beskadiget eller ødelagt i forbindelse med det ansøgte projekt.

Under driften af råstofgraven vil der være vedvarende aktivitet, stejle skråninger og begrænset beplantning. Da der ikke indvindes under grundvandet, dannes der ikke nye, potentielt egnede søer for padder. Regionen vurderer derfor, at det er usandsynligt, at arterne vil indvandre i graven under indvindingen, da der i forvejen er bedre egnede yngle- og rasteområder øst for det ansøgte areal.

Grundet arternes spredningsevner vurderes det usandsynligt, at arterne vandrer på tværs af det ansøgte areal til øvrige § 3-søer (nærmeste sø er mere end 600 m vest for § 3-søen nærmest det ansøgte areal). Råstofgraven vil dermed ikke udgøre en barriereeffekt for spredning af bilag IV-arter mellem yngle- og rasteområder, og regionen vurderer dermed, at der økologiske funktionalitet er intakt.

Markfirben

Nærmeste registrering af markfirben er omkring 2 km mod nordvest.

Markfirben både yngler og raster typisk på kraftigt soleksponerede skrånning med veldræned, løse jordtyper og sparsom bevoksning, eksempelvis på overdrev og tørre heder, men også i tidligere såvel som aktive råstofgrave.

¹² <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=lbst>

Der er ingen egnede yngle- og rasteområder for markfirben inden for eller i umiddelbar nærhed af det ansøgte areal.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at arealerne efterbehandles til ekstensiv jordbrugsdrift eventuelt med tilplantning med skov (arealet er udpeget som et ønsket skovrejsningsområde). Det fremgår ligeledes af ansøgningsmaterialet, at indvinder gerne vil udarbejde en efterbehandlingsplan i samarbejde med Region Midtjylland, Syddjurs Kommune og lodsejer. Da arealerne overgår fra et intensivt dyrket landbrugsareal til et område, der har et større potentiale for indvandring af natur og arter, vurderer regionen, at der i forbindelse med efterbehandlingen af råstofgraven skabes flere potentielle levesteder for bilag IV-arterne, og at den økologiske funktionalitet dermed forbedres.

På det foreliggende grundlag vurderer Region Midtjylland efter habitatbekendtgørelsens § 10, at det ansøgte projekt ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter.